

Høgskolen i Telemark

SLUTTEKSAMEN

3364N OPPLYSNINGSTIDEN

19.12.2014

Tid: **9-15**

Målform: ***Bokmål og nynorsk***

Sidetall: ***5 (inkludert denne forsiden og vedlagte pensumliste)***

Merknader: ***Både oppg. 1 og oppg. 2. må besvares.***

Eksamensresultatene blir offentligjort på studentweb.

BOKMÅL

Nedenfor finner du to oppgaver. Begge skal besvares, slik at du til sammen besvarer to spørsmål (ett fra oppg. 1 og ett fra oppg. 2).

Oppgave 1

Svar på ett av følgende tre spørsmål:

- (a) Gjør rede for Leibniz' Gudsforsvar Voltaires angrep på dette. Du kan også trekke inn Alexander Popes *An Essay on Man* i fremstillingen.
- (b) Gjør rede for viktige linjer i debattene om religion gjennom 1700-tallet. Minst fire av følgende forfattere skal trekkes inn i fremstillingen: Voltaire, Hume, Rousseau, la Mettrie, d'Holbach, Paine.
- (c) Gjør rede for noen hovedlinjer i debattene innen politisk teori i opplysningstiden. Trekk inn minst tre av følgende forfattere i fremstillingen: Thomas Hobbes, John Locke, Voltaire, Montesquieu, Jean-Jacques Rousseau, Thomas Paine. Du kan også referere til andre forfattere enn disse.

Oppgave 2

Svar på ett av følgende tre spørsmål:

- (a) Gjør rede for diskusjonen av toleransebegrepet i opplysningstiden.
- (b) Gjør rede for Rousseaus syn på fremskrittet, slik det fremkommer i pensumtekstene «A Critique of Progress» og «Discourse on the Origin of Inequality».
- (c) Gjør rede for Kants tekst «What is Enlightenment?».

Husk å besvare både oppgave 1 og oppgave 2!

NYNORSK

Nedanfor finn du to oppgåver. Du skal svare på begge, slik at du til saman svarer på to spørsmål (eitt frå oppg. 1 og eitt frå oppg. 2).

Oppgåve 1

Svar på eitt av følgjande tre spørsmål:

- (a) Gjer greie for Leibniz sitt Gudsforsvar Voltaires angrep på dette. Du kan òg trekke inn Alexander Popes *An Essay on Man* i framstillinga.
- (b) Gjer greie for viktige liner i debattane om religion gjennom 1700-talet. Ta med minst fire av desse forfattarane i framstillinga: Voltaire, Hume, Rousseau, la Mettrie, d'Holbach, Paine.
- (c) Gjer greie for nokre hovudliner i debattane innan politisk teori i opplysingstida. Ta med minst tre av desse forfattarane i framstillinga: Thomas Hobbes, John Locke, Voltaire, Montesquieu, Jean-Jacques Rousseau, Thomas Paine. Du kan òg referere til andre forfattarar.

Oppgåve 2

Svar på eitt av følgjande tre spørsmål:

- (a) Gjer greie for diskusjonen av toleranseomgrepet i opplysingstida.
- (b) Gjer greie for Rousseaus syn på framskrittet, slik det kjem fram i pensumtekstene «A Critique of Progress» og «Discourse on the Origin of Inequality».
- (c) Gjer greie for Kants tekst «What is Enlightenment?».

Hugs å svare på både oppgåve 1 og oppgåve 2!

3364N OPPLYSNINGSTIDEN – PENSUMLISTE

OVERSIKTSMODUL

PENSUM BESTÅR AV TRE KOMPONENTER:

1. Kieron O'Hara: *The Enlightenment*, Onworld Publications 2010 (hele boken er pensum)
2. Isaac Kramnick (red.): *The Portable Enlightenment Reader*, Penguin Books 1996. De tekstene som inngår på pensum fra denne boken er markert med tre stjerner (***) med sidetall i parentes.
3. Digitaliserte enkelttekster (kan også fås i papirversjon, som kompendium). Disse tekstene er markert med grått.

(I) Opplysning, toleranse (70 s.)

O'Hara, kap. 1 (22 s.)

- 01 Kant: «What is Enlightenment?» (5 s.) *** (s. 1)
- 02 Locke: «A Letter Concerning Toleration», i utdrag (9 s.) *** (s. 81)
- 03 Bayle: «On Superstition and Tolerance» (5 s.) *** (s. 75)
- 04 Voltaire: «On Toleration In Connection With the Death of Jean Calas» (29 s.)

(II) Encyclopedien, fremskrittstro (64 s.)

O'Hara, kap. 2, 3, 4 (24 s.)

- 05 D'Alembert: «The Human Mind Emerged from Barbarism» (10 s.) *** (s. 7.)
- 06 Diderot: «Encyclopédie», artikkel fra *L'Encyclopédie*, i utdrag (4 s.) *** (s. 17)
- 07 Rousseau: «A Critique of Progress» (6 s.) *** (s. 363)
- 08 Voltaire: «In Defence of Modernity» (9 s.) *** (s. 369)
- 09 Condorcet: *The Future Progress of the Human Mind* (15 s.) *** (s. 27)

(III) Kunnskapsteori, pedagogisk filosofi (60 s.)

O'Hara, kap. 5 (17 s.)

- 10 Bacon: Utvalgte aforismer fra *New Organon* (10 s.)
- 11 Descartes: "I think, therefore I am..." (4 s.) *** (s. 181)
- 12 Locke: *An Essay Concerning Human Understanding*, i utdrag (3 s.) *** (s. 185)
- 13 Voltaire: «On Mr. Locke» (5 s.) *** (s. 190)
- 14 Hume: *A Treatise of Human Nature*, i utdrag (7 s.) *** (s. 195)
- 15 Kant: *Preface to Critique of pure reason*, 2. utg., i utdrag (1 s.)
- 16 Locke: «Some Thoughts Concerning Education», i utdrag (7 s.) *** (s. 222)
- 17 Rousseau: *Emile*, i utdrag (6 s.) *** (s. 229)

(IV) Politisk teori (201 s.)

O'Hara, kap. 6 (49 s.)

- 18 Spinoza: *Tractatus-Theologico-Politicus*, kap 20 (4 s.)
- 19 Hobbes: *Leviathan*, i utdrag (7 s.)
- 20 Locke: *The Second Treatise of Civil Government*, i utdrag (10 s.) *** (s. 395)
- 21 Locke: *The Second Treatise of Civil Government*, om retten til revolusjon (10 s.)
- 22 Montesquieu: *The Spirit of the Laws*, i utdrag (11 s.) *** (s. 405)

- 23 Voltaire: Political Essays (8 s.) *** (s. 416)
- 24 Jean-Jacques Rousseau: *A Discourse on a Subject Proposed by The Academy of Dijon: What is the Origin of Inequality Among Men, And is it Authorised by Natural Law?*, 1755, i engelsk oversettelse av G. D. H. Cole fra 1923, i utdrag (32 s.)
- 25 *A Discourse on Inequality*, SparkNotes: <http://www.sparknotes.com>, i utdrag (31 s.)
- 26 Rousseau: *The Social Contract*, i utdrag (12 s.) *** (s. 430)
- 27 Paine: *Common Sense*, i utdrag (6 s.) *** (s. 442)
- 28 *The American Declaration of Independence* (3 s.) *** (s. 448)
- 29 *The Declaration of the Rights of Man and the Citizen* (3 s.) *** (466)
- 30 Smith: *The Wealth of Nations*, i utdrag (10 s.) *** (s. 505)

(V) Kjønn, rase, moral (72 s.)

- 31 Rousseau: «Duties of Women», (12 s.) *** (s. 568)
- 32 de Gouges: «The Rights of Women» (9 s.) *** (s. 609)
- 33 Wollstonecraft: «Vindication of the Rights of Woman», i utdrag (11 s.) *** (s. 618)
- 34 Kant: «The Difference Between the Races» (3 s.) *** (s. 637)
- 35 Diderot: «Who are you, then, to make slaves...» (4 s.) *** (s. 640)
- 36 Paine: «African Slavery in America» (4 s.) *** (s. 645)
- 37 Hutcheson: «Concerning the Moral Sense» (5 s.) *** (s. 275)
- 38 Smith: «The Impartial Spectator» (7 s.) *** (s. 280)
- 39 Kant: «Fundamental Principles of the Metaphysics of Morals» (9 s.) *** (s. 297)
- 40 Bentham: «The Principle of Utility» (8 s.) *** (s. 306)

(VI) Religionskritikk og gudsforsvar (162 s.)

O'Hara, kap. 7, 8 (35 s.)

- 41 Leibniz: «Making the Case for God», i utdrag (5 s.)
- 42 Pope: «An Essay on Man», første epistel (10 s.)
- 43 Voltaire: «The Lisbon Earthquake: An Inquiry into the Maxim, 'Whatever is, is Right'» (11 s.)
- 44 Voltaire: *Candide* (50 s.)
- 45 Voltaire «Reflections on Religion», unntatt «Tolerance» og «On the Presbyterians», (15 s.) *** (s. 115)
- 46 Hume: «Of Miracles and the Origin of Religion» (6 s.) *** (s. 109)
- 47 Rousseau: «Profession of Faith of a Savoyard Vicar», i utdrag (6 s.) *** (s. 134)
- 48 La Mettrie: «Man a Machine» (7 s.) *** (s. 202)
- 49 d'Holbach: «No need of theology...only of reason...» (10 s.) *** (s. 140)
- 50 Paine: «The Age of Reason» (7 s.) *** (s. 174)

(VII) Kunstartene (105 s.)

O'Hara, kap. 9 og 10 (51 s.)

- 51 Swift: «The Battle of the Books» (med «The Quarrel between the Ancients and the Moderns: Introduction», fra www.enotes.com) (14 s.)
- 52 Winckelmann: «Reflections on the Imitation of the Painting and Sculpture of the Greeks», i utdrag (15 s.)
- 53 Reynolds: *Dicourse on Art*, i utdrag (8 s.) *** (s. 342)
- 54 Smith: «On Custom and Fashion» (2 s.) *** (s. 337)
- 55 Hume: «Of the Standard of Taste» (9 s.)
- 56 Beaumarchais: *The Marriage of Figaro*, i utdrag (2 s.) *** (s. 23)
- 57 Mozart/da Ponte: *Figaro's Wedding*, i utdrag (4 s.)